

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 289/2026-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Marcel Mašan, s.r.o., Dostojevského 3313/12, Poprad, proti postupu Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/5/2004 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/5/2004 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **10 000 eur**, ktoré mu **j e** Okresný súd Levice **p o v i n n ý** vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Levice **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 014,41 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 289/2026-14 zo 7. mája 2026 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť, doručенú ústavnému súdu 20. apríla 2026 a doplnenú 21. apríla 2026, ktorou sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Navrhuje v napadnutom konaní okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prieťahov a domáha sa priznania primeraného finančného zadost'učinenia 25 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh, vlastných zistení a rozhodovacej činnosti ústavného súdu (I. ÚS 732/2025, IV. ÚS 155/2026) vyplýva, že sťažovateľ podal 7. júna 2002 na Okresnom súde Nové Zámky žalobu na ochranu osobnosti proti žalovaným [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Na základe uplatnenej námietky zaujatosti zo strany sudcov Okresného súdu Nové Zámky bola vec od 16. januára 2004 Krajským súdom v Nitre prikázaná na konanie a rozhodnutie okresnému súdu.

3. Po pripustení zmeny žaloby uznesením z 29. júla 2005, prerušení konania od 13. júna 2006 do 9. augusta 2006 pre práceneschopnosť žalovaného v 3. rade a od 13. októbra 2009 do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 6C/16/2003, ďalšom pripustení zmeny žaloby 18. júla 2012 a rozhodnutí o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom žalovaného 1 uznesením z 23. marca 2020 okresný súd vo veci meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 14C/5/2004-1149 z 2. septembra 2021, ktorým žalobu zamietol a žalovaným v 1., 2. a 3. rade priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. Proti rozsudku sťažovateľ podal odvolanie, ktoré bolo doručené súdu 22. novembra 2021, spis bol predložený odvolaciemu súdu 13. apríla 2022. O podanom odvolaní odvolací súd rozhodol uznesením č. k. 6Co/27/2022-1318 z 28. februára 2023 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Spis bol vrátený okresnému súdu 10. marca 2023. V poradi druhý rozsudok vo veci z 27. februára 2026 sťažovateľ napadol odvolaním 27. apríla 2026.

4. V čase prerokovania ústavnej sťažnosti nie je napadnuté konanie právoplatne skončené.

5. Napadnuté konanie už bolo predmetom prieskumu ústavného súdu na základe ústavných sťažností žalovaného 2 a 3 (sp. zn. I. ÚS 732/2025, sp. zn. IV. ÚS 155/2026), ktorého výsledkom boli nálezy vyslovujúce porušenie ich práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a príkaz okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ namieta ústavnoprávne neakceptovateľnú doterajšiu dĺžku (22 rokov od postúpenia veci na okresný súd) napadnutého konania, ako aj nečinnosť v dôsledku dlhých časových období bez vykonania úkonov smerujúcich k rozhodnutiu vo veci a neefektívnu činnosť (opakované odročovanie a rušenie pojednávania a dlhé časové rozostupy medzi nariadenými pojednávaniami).

7. Poukazuje aj na to, že najčastejšie dochádzalo k odročeniu pojednávania z dôvodov na strane zákonného sudcu. Niektoré pojednávania boli odročené bez udania dôvodu a inokedy boli odročované na neurčito, resp. na základe požiadaviek strán sporu, ktoré však nespĺňali požiadavku dôležitých dôvodov, ako aj z dôvodu ochrany pred šírením ochorenia COVID-19 či vykonávania rekonštrukčných prác na okresnom súde.

8. Vec podľa sťažovateľa nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti, ani pokiaľ ide o dokazovanie. On svojím konaním nezadal príčinu neprimeranej celkovej dĺžky napadnutého konania, ktorá je dôsledkom nečinnosti a neefektívneho postupu okresného súdu. Zdôrazňuje potrebu včasnej ochrany pred difamujúcimi výrokmi v tlači.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

9. Okresný súd vo svojom vyjadrení po uvedení chronológie napadnutého konania argumentoval, že jeho neprimeraná dĺžka bola spôsobená okrem iného aj viacnásobnou zmenou zákonného sudcu či neprimeranou pracovnou záťažou prechádzajúcej zákonnej sudkyne z dôvodu nepriaznivej personálnej situácie na okresnom súde. Poukázal tiež na to, že v rokoch 2020 a 2021 prebiehala rozsiahla rekonštrukcia okresného súdu, v dôsledku ktorej okresný súd fungoval v obmedzenom režime. Predĺženie napadnutého konania (v rozhodnom období) pripísal aj na úkor opatrení prijatých v súvislosti so zamedzením šírenia ochorenia COVID-19. K predmetu konania uviedol, že ide o skutkovo, ako aj právne náročnejší spor s rozsiahlym spisovým materiálom, ktorý si vyžadoval vykonanie rozsiahlejšieho dokazovania (výsluch svedkov a sporových strán). Zároveň sa prvoinštančný súd musel vysporiadať s rôznymi procesnými návrhmi (napr. rozhodovanie o pripustení zmeny žaloby, o pokračovaní s právnym nástupcom žalovaného v 1. rade, resp. o návrhu na prerušenie konania), ako aj s inými právne významnými skutočnosťami majúcimi vplyv na priebeh napadnutého konania (vyhlásenie konkurzu na žalovaného v 3. rade, viacnásobné odročenie pojednávania, ktoré zavinili sporové strany). Argumentoval tiež tým, že napadnuté konanie bolo dvakrát prerušené a že k jeho dĺžke prispel aj nepriaznivý zdravotný stav žalovaného 2 a 3, ktorí neboli právne zastúpení, a preto boli pojednávania viackrát odročené. Tiež uviedol, že žalovaný 2 bol v priebehu konania obmedzený v spôsobilosti na právne úkony (pričom mu bol ustanovený opatrovník), v dôsledku čoho okresný súd musel riešiť aj otázku, či je sťažovateľ procesne spôsobilý samostatne konať pred súdom. Podľa okresného súdu obdobie trvania odvolacieho konania (na základe odvolania podaného proti rozsudku z 2. septembra 2021) až do vrátenia spisu prvoinštančnému súdu (10. marca 2023) nemožno započítať do celkovej dĺžky napadnutého konania, za ktoré je zodpovedný okresný súd. Zároveň k požadovanému finančnému zadost'učineniu uviedol, že ho považuje za neprimerané a neodôvodnené, poukázal na to, že pojednávania boli odročené aj z dôvodov na strane žalobcu (4. februára 2025 a 29. apríla 2025).

10. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu okresného súdu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého spisového materiálu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, ústavný súd od neho upustil [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

12. Podstata argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietanými priet'ahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní spočíva v námietke neprimeranosti jeho celkovej doterajšej dĺžky, ako aj nečinnosti a neefektívneho postupu okresného súdu.

13. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu.

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

15. V okolnostiach prejednávanej veci ústavný súd nevzhliada dôvod odchyliť sa pri posudzovaní uvedených kritérií (najmä prvého a tretieho) od záverov už vyjadrených v nálezochoch sp. zn. I. ÚS 732/2025, sp. zn. IV. ÚS 155/2026.

16. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania patrí medzi bežnú agendu všeobecných súdov. Okrem toho postup súdu v konaniach o ochranu osobnosti je už súdnou judikatúrou ustálený a nemal by súdom brániť rozhodnúť v primeranom čase. V napadnutom konaní je určite potrebné vnímať zvýšenú skutkovú náročnosť vyplývajúcu z rozsahu spisového materiálu (približne 1 500 strán), z meniacej sa žaloby, ako aj potreby vykonať pomerne rozsiahle dokazovanie.

17. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že na jeho strane neboli zistené také významné skutočnosti [podanie návrhu na odročenie dvoch termínov pojednávania v rámci 22 rokov trvajúceho konania, procesná aktivita sťažovateľa (návrh na prerušenie konania neakceptovaný súdom, podanie odvolaní proti rozsudkom)], ktoré by samy osebe rozhodujúcim spôsobom vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania.

18. K postupu okresného súdu je potrebné v prvom rade uviesť, že už samotnú dĺžku napadnutého konania v trvaní 22 rokov na dvoch stupňoch sústavy súdov (bez právoplatného rozhodnutia vo veci) je z ústavnoprávneho hľadiska nutné označiť za neakceptovateľnú.

19. S poukazom na uvedené preto ústavný súd v okolnostiach veci ani nepovažuje za potrebné podrobne sa vyjadrovať k jednotlivým fázam priebehu napadnutého konania a podrobne rozoberať jeho priebeh. Podstatné je, že okresný súd vo veci prvýkrát meritórne rozhodol až rozsudkom z 2. septembra 2021, ktorý však bol zrušený odvolacím súdom (uznesením krajského súdu z 28. februára 2023) a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Po vrátení veci (10. marca 2023) síce okresný súd vydal svoje druhé meritórne rozhodnutie (rozsudok z 27. februára 2026), avšak napadnuté konanie stále nie je právoplatne ukončené v dôsledku podania odvolania sťažovateľom. Ústavný súd v postupe okresného súdu zistil jednak

jeho neefektívnu činnosť, ako aj nečinnosť a nesústredenú činnosť (v súvislosti so zrušením rozsudku z 2. septembra 2021).

20. K argumentácii okresného súdu (ktorou žiadal trvanie odvolacieho konania nepričítať na vrub postupu okresného súdu) ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej jasne vyplýva, že ak po využití opravných prostriedkov (riadnych, ale aj mimoriadnych) dôjde k zrušeniu rozsudku prvoinštančného súdu (z dôvodu procesných alebo hmotnoprávných pochybení) a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie tomuto súdu, uvedené ide primárne na ťarchu súdu, ktorému bolo dané rozhodnutie zrušené (m. m. I. ÚS 94/2022).

21. K argumentácii okresného súdu týkajúcej sa existencie objektívnej skutočnosti (pandémia ochorenia COVID-19), ktorá mu bránila v napadnutom konaní rozhodnúť, ústavný súd uvádza, že v okolnostiach danej veci je toto obdobie zanedbateľné, keď okresný súd do uvedenia týchto opatrení do praxe (ktoré sa týkajú určených období v rokoch 2020 a 2021) mal dostatočný časový priestor (od roku 2004) na to, aby v prejednávanej veci právoplatne rozhodol.

22. Ústavný súd zároveň opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. V zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa.

23. Po komplexnom posúdení všetkých skutočností tak ústavný súd uzatvára, že v napadnutom konaní došlo v dôsledku postupu okresného súdu k zbytočným priet'ahom, ktoré je vzhľadom na dĺžku napadnutého konania zároveň možné označiť aj ako extrémne. Z tohto dôvodu vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadost'účinenia

24. Keďže ústavný súd už v náleze č. k. I. ÚS 732/2025-27 z 9. januára 2026 uložil okresnému súdu v namietanom konaní konať bez zbytočných priet'ahov, nepovažoval za potrebné takýto príkaz podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde opakovať aj v posudzovanej veci sťažovateľa (bod 4 výroku tohto nálezu).

25. Sťažovateľ si v ústavnej sťažnosti uplatnil nárok na priznanie primeraného finančného zadost'účinenia 25 000 eur. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za vhodné v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 135 zákona o ústavnom súde priznať sťažovateľovi finančné zadost'účinenie, majúc pritom na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'účinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Pri určení primeraného finančného zadost'účinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti

aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'účinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

26. Pri ustálení sumy finančného zadost'účinenia ústavný súd prihliadal primárne na celkovú dĺžku napadnutého konania v trvaní 22 rokov na dvoch stupňoch sústavy súdov, pričom v prejednávanej veci identifikoval dôvod na zníženie tejto sumy z dôvodu vydania v poradí druhého rozsudku vo veci pred podaním ústavnej sťažnosti a zároveň zohľadnil výšku primeraného finančného zadost'účinenia priznaného žalovaným 2 a 3 v nálezoach sp. zn. I. ÚS 732/2025 a sp. zn. IV. ÚS 155/2026. Vzhľadom na uvedené rozhodol o priznaní finančného zadost'účinenia sťažovateľovi v sume 10 000 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadost'účinenia ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovelo (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

27. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 014,41 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

28. Pri výpočte trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Advokátovi patrí náhrada trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2026 (príprava a prevzatie právneho zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v hodnote 2 x 396,50 eur a režijný paušál 2 x 15,86 eur. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty (sadzba dane vo výške 23 %), pretože právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane. Trovy konania tak predstavujú sumu spolu 1 014,41 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od jeho právoplatnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu